

T á j é k o z t a t ó a nyugdíjszabályok módosításáról

Az **Országgyűlés 2009. június 22-i ülésnapján elfogadta** a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) egyes rendelkezéseit módosító 2009. évi LVI. törvényt, amely **változtat a nyugdíjba vonulás feltételein**. A törvény a Tny. mellett, annak módosuló rendelkezéseivel összhangban módosítja a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvényt (a továbbiakban: Rjtv.) egyes szabályait is.

A fontosabb tudnivalók a következők:

1. 2009. augusztus 31-ét követő időponttól nem jogosult előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra az, aki

- Magyarországon,
- EU/EGT-államban, ideértve Svájcot is, ha a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozik,
- szerződő államban, ha szociálpolitikai (szociális biztonsági) egyezmény hatálya alá tartozik és az egyezmény eltérően nem rendelkezik,

azon a napon, amelytől kezdődően az ellátást részére megállapítják, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 5. § (1) bekezdés *a)-b)* és *e)-g)* pontja szerinti biztosítással járó jogviszonynak megfelelő jogviszonyban áll.

2. Ugyanakkor önmagában nem jogosultságot kizáró a külföldön létesített Tbj. 5. § (1) bekezdés *a)-b)* és *e)-g)* pontja szerinti biztosítással járó jogviszonynak megfelelő jogviszony fennállása a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjat, valamint a rehabilitációs járadékot igénylők esetében. A jogosultság megnyílásának, illetőleg fennállásának vizsgálatánál azonban **a külföldön elért keresetekre, jövedelmekre is figyelemmel kell lenni.**

A megállapítási (jogosultsági) feltételekre vonatkozó rendelkezéseket a **2009. augusztus 31-ét követő időponttól kezdődően** megállapításra kerülő rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra és rehabilitációs járadékra kell alkalmazni.

3. 2009. július 1-jétől módosulnak a keresőtevékenységet folytató rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjasokat érintő jogosultságának vizsgálatára, a jogosultság megszüntetésére vonatkozó rendelkezések. Az új szabályozás is azokra a III. csoportba tartozó, tehát 50-79 százalékos mértékben egészségkárosodott rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjasokra vonatkozik, akik a 62. életévüket, illetőleg - a 2009. évi XL. törvény rendelkezései szerinti - irányadó nyugdíjkorhatárukát még nem töltötték be. A változások egyszerűsítik a jogalkalmazást az érintett nyugdíjasok és a foglalkoztatók meghatározott körében.

A nyugdíjas munkavállalóknak kizárólag arra kell figyelemmel lenniük, hogy hat egymást követő hónapra vonatkozó bruttó keresetük átlaga ne haladja meg a folyósított nyugellátásuk összegének kétszeresét. Amennyiben a nyugellátás havi összegének kétszerese nem éri el az adott évben érvényes minimális bér (2009-ben 71.500 Ft) összegét - pl. a folyósított ellátás

összege 34.000 Ft, aminek a kétszerese 68.000 Ft -, a **bruttó** kereset a minimálbérrel azonos összeg, tehát 71.500 Ft lehet.

Fontos, hogy az új szabály értelmében a jogosultság esetleges megszüntetésének vizsgálatánál már a bruttó keresetekre kell figyelemmel lenni, tehát a minimálbér összegét, illetve a nyugellátás összegének kétszeresét a hat havi bruttó kereset átlaga nem haladhatja meg. A rehabilitációs járadékban részesülő személyekre az új szabályozás nem vonatkozik, vagyis esetükben továbbra is az ellátás alapját képező átlagkereset 90 százalékának - az időközi emelésekkel növelt - összegéhez kell a keresőfoglalkozásból származó egyéni járulékokkal és személyi jövedelemadóval csökkentett hat egymást követő hónapra vonatkozó keresetek átlagát viszonyítani.

A rendelkezéseket a törvény hatályba lépését, azaz 2009. július 1-jét követően szerzett keresetre, jövedelemre kell alkalmazni.

*(Ha tehát a III. csoportba tartozó, 62 évesnél fiatalabb rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjas munkavállaló 2009-ben egész éven át keresőtevékenységet folytat, és a január 1-je és június 30-a között elért hat egymást követő hónapra vonatkozó nettó keresetének, jövedelmének átlaga - a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság hivatalból lefolytatott, az APEH adatszolgáltatásán alapuló eljárása eredményeként - nem haladja meg a nyugdíj alapját képező havi átlagkereset 90 százalékának az időközi nyugdíjemelésekkel 2009-re felemelt összegét, a nyugdíjjogosultság nem kerül megszüntetésre. **Ezt követően 2009-ben újabb hivatalból folytatott eljárásra nem kerül sor.** A 2009. július 1. és december 31. közötti hat egymást követő hónapra vonatkozó **bruttó** kereset átlagát - az APEH adatszolgáltatását követően - 2010. februárban fogja a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság hivatalból induló eljárás keretében vizsgálni és az akkor folyósításra kerülő rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíj összegének kétszereséhez, illetőleg az akkor érvényes minimálbér összegéhez viszonyítani.)*

A 2. pontban említett rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjas, valamint a rehabilitációs járadékban részesülőre is alkalmazni kell az előzőekben említett szabályokat. A jogosultság esetleges megszüntetésének vizsgálatára vagy a rehabilitációs járadék összegének csökkentésére az érintett személy bejelentése alapján kerülhet sor. **A bejelentés teljesítése az ellátásban részesülő kötelezettsége,** annak elmaradása az ellátásban részesülőnek felróható, ezért az érintett az esetleg jogalap nélkül kifizetésre kerülő nyugellátás teljes összegének visszafizetésére, megtérítésére kötelezhető. *(Fontos eltérés, hogy a rehabilitációs járadékban részesülők a **nettó** külföldi keresetet, jövedelmet kötelesek bejelenteni.)* A bejelentési kötelezettséget a Tny. 97. §-ának (5) bekezdésére figyelemmel a **2009. augusztus 31-ét követően külföldön megszerzett keresetekre kell teljesíteni.**

Az 1-3. pontokban ismertetett jogszabályváltozásokkal kapcsolatos bejelentéshez az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság nyomtatványokat rendszeresített, amelyek elérhetőek a Nyomtatványok -> További nyomtatványok -> Nyugdíjigénylés menüpontban, valamint a regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságokon és a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságon is.

4. Módosult az Rjtv-nek az az átmeneti rendelkezése, amely szerint annak az egészségkárosodást szenvedett személynek, aki **2011. december 31-éig a rá irányadó nyugdíjkorhatárt 10 éven belül eléri és a rehabilitációs járadékra megállapított jogosultsági feltételeknek megfelel,** igénybejelentés esetén, valamint a rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személy esedékes felülvizsgálata során **kérelmére rokkantsági nyugdíjat kell megállapítani.** E szabályozás értelmében tehát azok az igénylők, nyugdíjasok, akik az igénybejelentés, esedékes felülvizsgálat évében az 52. életévüket

betöltötték, rehabilitációs járadék helyett rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíj megállapítását, továbbfolyósítását kérhették.

Ha a rehabilitációs járadék iránti igénybejelentést 2009. augusztus 31-ét követően nyújtják be, vagy a rokkantsági nyugdíj felülvizsgálatára irányuló eljárás 2009. augusztus 31-ét követően indul, ezzel a lehetőséggel már csak az irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül elérő személyek élhetnek.

5. 2009. szeptember 30-át követően a Magyarországon tanuló árva esetén a közoktatási információs rendszer, illetve a felsőoktatási információs rendszer működtetője a tanulói, hallgatói jogviszony létesítését, fennállását és a tanulmányok befejezésének várható idejét a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére, a tanulói jogviszony megszűnését, illetve a hallgatói jogviszony szünetelését, megszűnését hivatalból igazolja. A külföldön tanuló árvának a tanulmányok folytatását az oktatási intézmény által kiállított igazolással középiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén félévente, a tanulmányok megkezdésétől számított egy hónapon belül továbbra is igazolnia kell.

6. További fontos rendelkezések:

- Az előrehozott öregségi nyugdíjra és - a 2013. január 1-jét megelőző időponttól megállapított ellátások tekintetében - a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra való jogosultság, valamint a csökkentés mértékének megállapítása szempontjából szolgálati időként kell figyelembe venni a rokkantsági nyugdíj és a baleseti rokkantsági nyugdíj folyósításának időtartamát.
- **A 0,5 százalékos mértékű nyugdíjnövelés** átlagos havi összegét úgy kell meghatározni, hogy a nyugellátás folyósítása, illetve szüneteltetése alatt elért, nyugdíjjárulék-alapot képező kereset, jövedelem együttes összegét el kell osztani tizenkettővel. *(A nyugdíjasként folytatott keresőtevékenység alapján fizetett nyugdíjjárulék „ellenében” a nyugdíjast megillető növelés összegének kiszámítására vonatkozó rendelkezést akkor kell alkalmazni, ha a nyugellátás növeléséhez a Tny. 22/A. § (1) bekezdése szerint szükséges idő 2009. július 1-jét követően kezdődik. Egyéb esetben a nyugellátásnak a Tny. 22/A. §-a szerinti növelésére a jelenlegi rendelkezéseket kell alkalmazni.)*
- **2009. július 1-jétől** vagy azt követő időponttól a rokkantsági / baleseti nyugdíj és a rehabilitációs járadék keresőtevékenység folytatása mellett azok részére is megállapítható, akiknek az egészségkárosodása a szolgálati idejük kezdetét megelőzően keletkezett, esetleg születésüktől kezdve fennállt. A megállapítás feltétele, hogy az igénylő keresete, jövedelme az igény megnyílásának időpontjában legalább 30 százalékkal alacsonyabb legyen az igénybejelentés időpontját megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlagánál.
- A 2009. évi LVI. törvény Tny-t - és az Rjtv-nek a nyugdíjbiztosítási hatósági eljárás szempontjából lényeges rendelkezéseit - érintő módosításainak, pontosításainak nagy része a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt módosító, 2009. október 1-jétől hatályba lépő 2008. évi CXI. törvény rendelkezéseivel teremti meg az összhangot. Ezen túlmenően a törvény a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK (2006. december 12.) európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetését is szolgálja.

Budapest, 2009. július 15.

Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság